

Sygn. akt II AKz 79/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny II Wydział Karny w Rzeszowie

na posiedzeniu w składzie :

Przewodniczący:	SSA Stanisław Urban
Sędziowie:	SSA Edward Loryś SSR del. Rafał Puchalski (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Karol Chudzik

przy udziale Prokuratora Oddziałowego Biura Lustracyjnego IPN

w Rzeszowie – Marka Sobola

po rozpoznaniu sprawy wnioskodawcy **M. L.**

z powodu zażalenia Prokuratora Oddziałowego Biura Lustracyjnego w R.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 22 lutego 2018 r., sygn. akt II K 85/17

o umorzeniu postępowania lustracyjnego

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a :

u t r z y m a ć zaskarżone postanowienie w mocy.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Rzeszowie, na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 19 i art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2017 r., poz. 2186 j.t.) - powoływana dalej jako ustawa lustracyjna) umorzył postępowanie lustracyjne wobec wnioskodawcy.

Uzasadniając to rozstrzygnięcie Sąd ten wskazał, że brak jest warunków formalnych do prowadzenia postępowania w przedmiocie pomówienia go o fakt współpracy w rozumieniu ustawy lustracyjnej, skoro z informacji zawartych w zasobie archiwalnym wynikają jedynie informacje, których prawdziwości wnioskodawca nie zaprzecza, a co więcej potwierdza je wskazując na swoją służbę w Wydziale Łączności WUSW, jako funkcjonariusz MO.

Zażalenie od tego orzeczenia, na korzyść lustrowanego, wywiódł Prokurator Oddziałowego Biura Lustracyjnego w R., zarzucając mu obrazę prawa procesowego, tj.:

a) art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. które miało wpływ na treść orzeczenia w ten sposób, że po wydaniu w dniu 3 sierpnia 2017 r. postanowienia w przedmiocie wszczęcia postępowania lustracyjnego dokonano ponownej wstępnej kontroli,

b) art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2017 r., poz. 2186 j.t.), które miało wpływ na treść orzeczenia, polegającą na uznaniu, iż analiza zasobów archiwalnych IPN oraz treści stanowiska prokuratora prowadzi do przekonania, że postępowanie należy umorzyć, podczas gdy zasoby archiwalne IPN, jak i stanowiska prokuratora przedstawione w sprawie nie wskazują, alby przesłanka pomówienia wnioskodawcy stała się nieaktualna.

W konkluzji, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

Sąd Apelacyjny miał na uwadze, co następuje:

Zażalenie wniesione przez prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom zażalenia Sąd Okręgowy w Rzeszowie nie dopuścił się obrazy art. 20 ust. 5 ustawy lustracyjnej w sposób przedstawiony w zarzucie, ani innych przepisów prawa procesowego.

Odnosząc się do przesłanek związanych z wszczęciem postępowania autolustracyjnego przypomnieć należy, że zgodnie z przepisem art. 20 ust. 5 ustawy lustracyjnej wniosek o wszczęcie postępowania może złożyć do sądu również osoba, która została publicznie pomówiona o fakt pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., i złożyła oświadczenie lustracyjne.

Wnioskodawca swoje uprawnienie do wszczęcia autolustracji upatruje w zamieszczeniu informacji o jego osobie w inwentarzu archiwalnym na stronie IPN w dziale „Cywilne organy bezpieczeństwa państwa”, gdzie po wpisaniu jego imienia i nazwiska w wyszukiwarce danych personalnych pojawia się informacja o dokumentacji dotyczącej jego służby.

W kontekście tych wywodów zauważyć należy, że wniosek o autolustrację może złożyć osoba, która została pomówiona publicznie. Pomówienie zaś, zgodnie z definicją zawartą w słowniku języka polskiego, to wypowiedź, w której ktoś bezpodstawnie oskarża kogoś; niesłusznie przypisuje się coś komuś (...)

W realiach omawianej sprawy lustrowany nie zaprzeczał zaś, aby był funkcjonariuszem MO, zatem informacje zawarte na stronie internetowej IPN, podane do publicznej wiadomości, zawierające stwierdzenie, że był on funkcjonariuszem MO oraz wykaz dokumentów z tym związanych, są prawdziwe i nie noszą charakteru pomówienia.

Wbrew stanowisku skarżącego Sąd Okręgowy analizując treść wniosku w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego przyjął ostatecznie, iż w sprawie informacje zawarte na stronie internetowej mają wprawdzie publiczny charakter, ale nie doszło do pomówienia, gdyż informacje te są informacjami prawdziwymi. Jak już wskazano bowiem wcześniej sam wnioskodawca przyznał, iż pełnił służbę w Wydziale Łączności WUSW, jako funkcjonariusz MO.

Przechodząc natomiast od omawiania zarzutu zawartego zarówno w zażaleniu prokuratora, a dotyczącego naruszenia art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. przypomnieć należy, iż z treści początkowego fragmentu art. 17 § 1 k.p.k. wynika, że nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy zachodzi chociaż jedna przesłanka enumeratywnie w tym przepisie wymieniona.

Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z art. 19 ustawy lustracyjnej, w postępowaniu lustracyjnym, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, stosuje się „odpowiednio” przepisy kodeksu postępowania karnego.

Należy zatem rozważyć, w jakim zakresie sąd lustracyjny może odwołać się do podstaw umorzenia postępowania, o których mowa w art. 17 § 1 k.p.k., stosując je „odpowiednio”. Chodzi w szczególności o art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., gdyż zgodnie z tym przepisem postępowanie umarza się, jeżeli „zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie”. Warunkiem podstawowym przyjęcia tej negatywnej przesłanki procesowej jest jednak, aby była to inna okoliczność od wymienionych we wcześniejszych punktach art. 17 § 1 k.p.k., a także aby wyłączała ona ściganie.

Nie ulega natomiast wątpliwości, iż w realiach omawianej sprawy Sąd Okręgowy w Rzeszowie wszczął postępowanie lustracyjne na skutek wniosku uznając, że spełnione zostały przesłanki z art. 20 ust. 5 ustawy lustracyjnej. W toku dalszego postępowania załączone zostały m.in. dokumenty dotyczące wnioskodawcy znajdujące się w zasobach archiwalnych IPN, a ich analiza doprowadziła Sąd Okręgowy do przyjęcia odmiennego stanowiska niż to zaprezentowane w treści wcześniejszego postanowienia. Sąd ten uznał bowiem, że w sprawie spełniona została wprawdzie przesłanka w postaci publicznego charakteru zawartych informacji, niemniej jednak nie została spełniona przesłanka w postaci pomówienia, a motywy takiej decyzji procesowej zostały omówione wyżej.

Wbrew więc stanowisku skarżącego skutkiem procesowym ustalenia, że nie została spełniona przesłanka o jakich mowa w art. 20 ust. 5 ustawy lustracyjnej, powinna być odmowa wszczęcia albo umorzenie już wszczętego postępowania lustracyjnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 19 ustawy lustracyjnej.

Fakt natomiast, iż w początkowej fazie niniejszego postępowania Sąd Okręgowy podjął decyzję o wszczęciu postępowania lustracyjnego nie oznacza wcale, iż był tym stanowiskiem związany na dalszym jego etapie. Wszak przepis omawianego art. 17 § 1 k.p.k. daje możliwość umorzenia wszczętego uprzednio postępowania. Trudno przyjąć, aby takie rozstrzygnięcie nie mogło zapaść w toku postępowania lustracyjnego, po przeanalizowaniu zgromadzonego materiału dowodowego i przyjęcia odmiennego niż dotychczas stanowiska w sprawie.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionego środka odwoławczego, orzekł jak na wstępie.

Reasumując stwierdzić należy, że skoro informacje podane na stronach IPN były prawdziwe, nie może być mowy o pomówieniu wnioskodawcy i kwestia odbioru tych informacji przez inne osoby, niezajęte regulacji prawnych w omawianym zakresie i realiów służby wnioskodawcy, nie ma znaczenia dla oceny tej kwestii.

SSA Edward Loryś SSA Stanisław Urban del SSR Rafał Puchalski